

BATI BASININDA BARIŞ PINARI HAREKATI

METİN EROL

SETA | ANALİZ

EKİM 2019 · SAYI 297

BATI BASININDA BARIŞ PINARI HAREKATI

METİN EROL

COPYRIGHT © 2019

Bu yayının tüm hakları SETA Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı'na aittir. SETA'nın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

SETA Yayınları

ISBN: 978-605-7544-88-9

Uygulama: Erkan Söğüt

Baskı: Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş., İstanbul

SETA | SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya 06700 Ankara TÜRKİYE

Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90

www.setav.org | info@setav.org | @setavakfi

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı No: 41-43

Eyüpsultan İstanbul TÜRKİYE

Tel: +90 212 395 11 00 | Faks: +90 212 395 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite 1106

Washington D.C., 20036 USA

Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099

www.setadc.org | info@setadc.org | @setadc

SETA | Kahire

21 Fahmi Street Bab al Luq Abdeen Flat No: 19 Cairo EGYPT

Tel: 00202 279 56866 | 00202 279 56985 | @setakahire

SETA | Berlin

Französische Straße 12, 10117 Berlin GERMANY

Tel: +49 30 20188466

iÇİNDEKİLER

ÖZET	7
GİRİŞ	8
HAREKATIN İLK ÜÇ GÜNÜNDE BATI MEDYASININ NİCEL PERFORMANSI	8
BATI MEDYASINDA HAREKATLA İLGİLİ ÖNE ÇIKAN TEMALAR	9
TÜRKİYE SURİYE'Yİ İSTİLA EDİP SIVİLLERİ Mİ HEDEF ALIYOR?	9
BÖLGEDE DEAŞ TEHDİDİ GERİ Mİ DÖNÜYOR?	11
ABD TÜRKİYE'YE YAPTIRIM UYGULAYACAK MI?	14
HAREKATA YÖNELİK KINAMA HABERLERİ	14
TÜRKİYE HRİSTİYANLARI MI HEDEF ALIYOR?	14
SONUÇ	17

YAZAR HAKKINDA

Metin Erol

2015 yılında Gediz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden birincilikle ve en üstün başarı (summa cum laude) ile mezun oldu. Aynı yıl Gediz Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde Yan Dal Programını tamamladı. Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kamu Politikası programında "Türk Siyasetinde Kültürel Hegemonya Mücadelesi: Tek Parti ve AK Parti Dönemlerinin Karşılaştırmalı Analizi" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde doktora eğitimine devam etmektedir. Nisan 2016'da SETA İstanbul Toplum ve Medya Araştırmaları Direktörlüğü'nde Araştırma Asistanı olarak göreve başlayan Erol'un akademik ilgi alanları arasında toplumsal hareketler, medya-siyaset ilişkileri, kültürel hegemonya ve kültür politikaları yer almaktadır.

ÖZET

Bu analizin amacı Barış Pınarı Harekatı'nın Batı basınında nasıl ele alındığını ortaya koymaktır.

Türkiye, 9 Ekim 2019 tarihinde ulusal güvenliğini tehdit eden terör unsurlarını sınırından temizlemek, Suriye'nin kuzeyinde yaşayan bölge halkının güvenliğini sağlamak, terör örgütü PKK/YPG'nin illegal faaliyetlerini önlemek ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü koruyarak ülkenin bölünmesini engellemek için Barış Pınarı Harekatı'nı başlatmıştır. Bu analizin amacı; Barış Pınarı Harekatı'nın Batı basınında nasıl ele alındığını ortaya koymaktır.

Analizde; Barış Pınarı Harekatı'nın Batı basınında uyandırdığı yankı 'nicel' bir metotla ölçülmeye çalışılmıştır. Bu noktada, hareketle ilgili ilk üç gün Batı basınında çıkan haberlerinin sayısal verileri mukayeseli olarak incelenmiştir. Ayrıca harekate ilişkin Batı basınında nasıl bir kamuoyu algısı oluşturulmaya çalışıldığı üzerine odaklanılmıştır. Oluşturulmaya çalışılan kamuoyu algısının hangi temalar üzerinden şekillendiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Söz konusu temalar, somut haber örnekleri üzerinden değerlendirilmiştir. Örnek haberlerin içerik analizlerinden hareketle; Batı basınında harekate yönelik iddiaların gerçekliği, haberlerin tek tarafı kurgulanıp kurgulanmadığı ve haber dilinin objektif olup olmadığı sorularına cevap aranmıştır.

GİRİŞ

Türkiye, Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı hareketlerinin devamı olarak 9 Ekim 2019 tarihinde Barış Pınarı Harekatı'nı başlattı. Harekatın amacı: (i) Türkiye'nin ulusal güvenliğini tehdit eden terör unsurlarını sınır hattından temizlemek, (ii) Suriye'nin kuzeyinde yaşayan bölge halkının güvenliğini sağlayarak onlar için güvenli bir yaşam alanı oluşturmak, (iii) terör örgütü PKK/YPG'nin ikmal hattı olarak kullandığı M4'ü kontrol altına alarak illegal faaliyetlerin önüne geçmek, (iv) Suriye'nin toprak bütünlüğünü koruyarak ülkenin bölünmesini engellemektir.

Barış Pınarı Harekatı ulusal ve uluslararası medyada geniş yer bulmuştur. Bu analizde Batı medyasının, Barış Pınarı Harekatı'nı nasıl ele aldığı incelenecektir. Bu kapsamda SETA Batı Basını Veri Tabanı¹ yardımıyla hareketin ilk üç gününde (9-11 Ekim), Batı medyasında çıkan haberlerin nicel durumu tespit edilecektir. Haberlerin hangi temalar etrafında kurgulandığı ortaya konulacak ve söz konusu temalara ait haber örnekleri aktarılacaktır.²

1. SETA Batı Basını Veri Tabanı kapsamında 29 bin İngilizce online yayın yapan haber sitesi taranmaktadır.

2. Harekate dair en fazla haber ilk üç günde yayınlandığından veri tabanı üzerinden yapılan taramada bu süreç esas alınmıştır. Bu haber içeriklerinden harekate dair yayınlanan haberlerin temaları belirlenmiştir. Analiz içerisinde temaları en iyi anlatan haber örnekleri ise ilk bir hafta yayınlanan haberlerden seçilmiştir.

HAREKATIN İLK ÜÇ GÜNÜNDE BATI MEDYASININ NİCEL PERFORMANSI

9-11 Ekim 2019 tarihleri arasında Batı medyasında "Türkiye" ve "Türk ordusu" ile ilgili toplam 55 bin 849 haber yayınlanmıştır.³ Bu haberlerden 4 bin 87'si internet sitelerinin ana sayfalarında yer almış ve toplamda 51 bin 288 saat bu sayfalarda kalmıştır. Söz konusu haberler 153 milyon 283 bin 25 okuyucuya ulaşmıştır. 9 Ekim'de 16 bin 870 haber, 10 Ekim'de 20 bin 745 ve 11 Ekim'de 18 bin 235 haber yayınlanmıştır. İlgili haberler en çok cnn.com, foxnews.com, theguardian.com, dailymail.co.uk, msn.com ve washingtonpost.com siteleri üzerinden okunmuştur. Türkiye'nin Barış Pınarı Harekatı'na yönelik en çok okunan haber cnn.com'da yayınlanan ve 4 milyon 150 bin 729 okuyucu sayısına ulaşan Nicole Gaouette'ye ait "Gop Anger at Trump Grows as Turkey Launches Attack"⁴ başlıklı haberdir. Bu haberi yine cnn.com üzerinden yayınlanan ve 4 milyon 19 bin 792 okuyucuya ulaşan "Turkey Launches Military Offensive in Syria"⁵ başlıklı haber izlemiştir. Harekate dair en çok okunan üçüncü haber ise "US Detention of ISIS 'Beatles' Shows the Collapse in Relations with Turkey"⁶ başlıklı Nick Paton Walsh'a ait analiz haberi- dir. Harekatele ilgili en çok okunan üç haber de

3. Tarama, haberlerde "Turkey, Turkish, Turks, Turkish Army, Turkish Military, Turkish Forces" kavramlarından herhangi biri geçmeli, kodlamasıyla yapılmıştır.

4. Nicole Gaouette, "Gop Anger at Trump Grows as Turkey Launches Attack", CNN, <https://www.clickorlando.com/news/politics/gop-anger-at-trump-grows-as-turkey-launches-attack>, (Erişim tarihi: 18 Ekim 2019).

5. Fernando Alfonso ve Lauren Said-Moorhouse, "Turkey launches military offensive in Syria", CNN, <https://edition.cnn.com/middleeast/live-news/syria-turkey-military-offensive-dle-intl/index.html>, (Erişim tarihi: 18 Ekim 2019).

6. Nick Paton Walsh, "US Ddetention of ISIS 'Beatles' Shows the Collapse in Relations with Turkey" CNN, <https://edition.cnn.com/2019/10/10/middleeast/isis-beatles-turkey-syria-analysis-npw-intl/index.html>, (Erişim tarihi: 18 Ekim 2019).

ŞEKİL 1. BATI MEDYASINDA BARIŞ PINARI HAREKATI İLE İLGİLİ ÖNE ÇIKAN TEMALAR

CNN'e aittir. Dolayısıyla hareketin uluslararası basına yansımaları noktasında CNN'nin ciddi bir rol oynadığı söylenebilir.

BATI MEDYASINDA HAREKATLA İLGİLİ ÖNE ÇIKAN TEMALAR

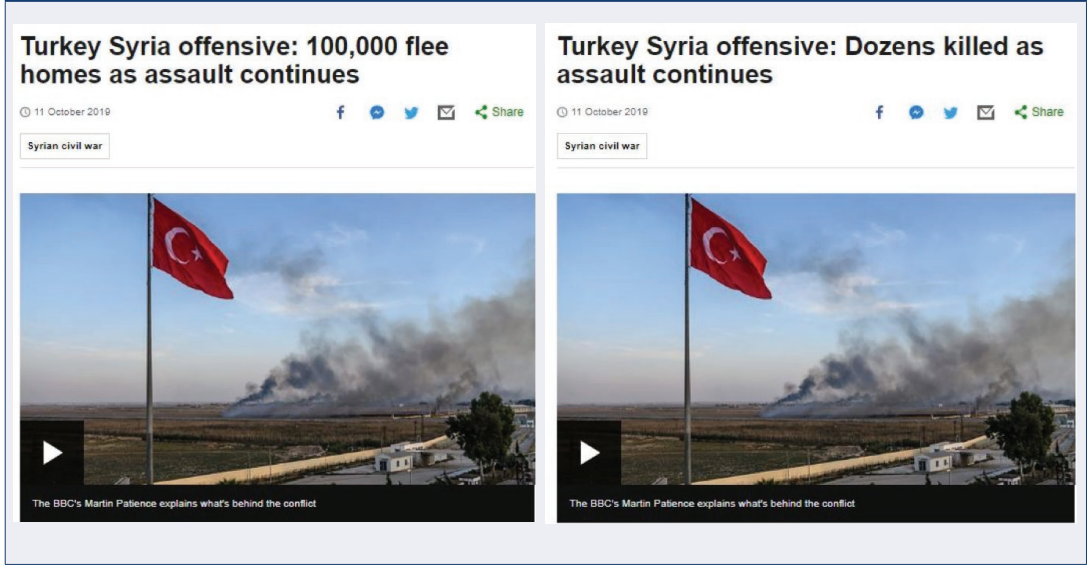
Bariş Pınarı Harekatı ile ilgili Batı basınında beş tema ön plana çıkmıştır (Şekil 1). Batı basınında en çok işlenen tema Türkiye'nin Suriye'yi istila ettiği, sivilleri öldürdüğü ve yerinden ettiği, Kürtleri bombaladığı iddialarını içeren haberlerden oluşturulmaktadır. İkinci tema DEAŞ terör örgütüne alan açıldığı iddiasını taşımaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) Türkiye'ye yaptırım uygulayıp uygulamayacağı yönündeki haberlerin oluşturduğu tema ise en çok öne çıkartılan üçüncü temadır. Dördüncü temayı Bariş Pınarı Harekatı'na yönelik kınama haberleri oluşturmaktadır. Batı basınında harekate ilişkin öne çıkartılan son tema ise Türkiye'nin hareket kapsamında Suriye'deki sivil Hristiyanları hedef aldığı iddialarını taşıyan haberlerden oluşmaktadır.

TÜRKİYE SURIYE'Yİ İSTILA EDİP SİVİLLERİ Mİ HEDEF ALIYOR?

Batı medyasının harekate yönelik öne çıkardığı ana tema Türkiye'nin sivilleri öldürdüğü, Suriye'yi istila ettiği (*occupation and invasion*), sivilleri yerinden ettiği (*flee*) ve Kürtleri bombaladığı (*bombing Kurds*) iddialarını taşımaktadır. 9-11 Ekim 2019 tarihleri arasında Batı medyasında bu temayı işleyen 19 bin 51 haber yayınlanmıştır.⁷ Bu haberlerin bin 208'i ana sayfalara çekilmiş ve toplamda 13 bin 691 saat ana sayfalarda kalmıştır. Bu temayı haiz haberler 57 milyon 152 bin 831 okunma sayısına ulaşmıştır. Türkiye'ye karşı negatif bir algı oluşturmaya çalışan haberlerde 9-10 Ekim arasında sayıca bir sıçrama gözlemlenmiştir. 9 Ekim'de 5 bin 967, 10 Ekim'de 6 bin 826 ve 11 Ekim'de 6 bin 259 haber yayınlanmıştır. Söz konusu temalara sahip haberler en çok theguardian.com, cnn.com ve foxnews.com üzerinden okunmuştur.

7. Tarama, haber metinlerinde "Turkey" kelimesi mutlaka geçmek üzere "civilians killed", "occupation", "flee", "bombing Kurds", "invasion" kelimelerinden herhangi biri geçmeli kodlamasıyla yapılmıştır.

GÖRSEL 1. BBC HABER ÖRNEKLERİ

Kaynak: BBC, 11 Ekim 2019.

Batı medyasında “Türkiye Kürtleri vuruyor” ifadesine sıkça rastlamak mümkündür. Türkiye birçok Kürt vatandaşı bünyesinde barındıran bir ülke olarak Suriyeli Kürtlere değil Suriye’de bulunan terör örgütlerine karşı bu harekati başlattığını yinelemektedir. Ancak Batı medyasında YPG, bölgede DEAŞ’a karşı savaşan “seküler Kürt savaşçılar” olarak resmedilmiş, Türkiye’nin Kürtlere savaş açtığı, operasyon bölgesinde yaşayan sivil Kürtleri de zaman zaman vurduğu ve evlerinden ettiğine dair haberlere sıkça yer verilmiştir.

Türkiye’nin sivilleri vurduğunu iddia eden ve başlattığı operasyonu barışçıl değerlendirmeyen Batı medyası “Barış Pınarı” isimlendirmesine de haberlerinde yer vermekten kaçınmıştır. Batı medyasında “Operation Peace Spring”⁸ temasının işlendiği 5 bin 812 haber yayınlanmıştır. 5 bin 812 haberin 548’i sitelerin ana sayfalarında yer almış ve toplamda 8 bin 211 saat ana sayfalarda kalmıştır. Haber adedindeki değişim 9 Ekim’de 2 bin 634’ten, kademeli olarak 10 Ekim’de 2 bin 294’e ve 11 Ekim’de ise 884’e ge-

8. Tarama, haber metinlerinde “Operation Peace Spring” mutlaka geçmek üzere kodlanarak yapılmıştır.

rilemiştir. Söz konusu temayı içeren haberler en çok cnn.com, foxnews.com ve theguardian.com üzerinden okunmuştur.

Türkiye 9 Ekim 2019 tarihinde Suriye’de başlattığı askeri müdahaleyi, operasyonun temel maksadını yansıtmak amacıyla “Barış Pınarı Harekati” olarak isimlendirmiştir. Batı medyasında yayınlanan birçok haberde Türkiye’nin tercih ettiği “Peace Spring Operation” kullanımına yer verilmediği gözlemlenmiştir. Bunun yerine “Türkiye’nin Operasyonu, Türkiye’nin Saldırısı, Türkiye Savunması, Türkiye’nin İstilas” gibi kullanımlar tercih edilmiştir. Bu durum Batı medyasının harekate dair taraflı bir tutum içinde olduğunun bir göstergesi sayılabilir. Bu tema çerçevesinde en çok okunan haberler Guardian ve Fox’ta yayınlanmıştır. Ancak her iki mecra da “Peace Spring Operation” kullanımına yalnızca Erdoğan’ın harekate dair söylemlerini aktarırken yer vermiştir. Gazetelerin kendi haber dili çerçevesinde “Barış Pınarı” ifadesine rastlanmamıştır. Bununla beraber Fox “istila”, Guardian ise “militanların hedeflendiği bir operasyon” vurgusunu öne çıkarmıştır.

GÖRSEL 2. THE GUARDIAN HABER ÖRNEĞİ

The screenshot shows the top section of The Guardian website. At the top, there is a dark blue header with the text "Support The Guardian" and "Available for everyone, funded by readers". Below this are two buttons: "Contribute" and "Subscribe". To the right, there are links for "Search jobs", "Sign in", and "Search". The main logo "The Guardian" is prominently displayed. Below the logo is a navigation bar with categories: "News", "Opinion", "Sport", "Culture", "Lifestyle", and "More". A secondary navigation bar lists various regions: "World", "Europe", "US", "Americas", "Asia", "Australia", "Middle East", "Africa", "Inequality", "Cities", and "Global development". The main content area features a headline: "Turkish troops advance into Syria as Trump washes hands of the Kurds". Below the headline are two bullet points: "Civilians flee as airstrikes and artillery hit border region" and "Trump on Kurds: 'They didn't help us in Normandy'". To the right of the headline is a yellow box with the text "Editorially independent, open to everyone" and a sub-headline: "We chose a different approach – will you support it?".

Kaynak: The Guardian, 9 Ekim 2019.

GÖRSEL 3. FOX NEWS HABER ÖRNEĞİ

The screenshot shows the top section of Fox News website. At the top, there is a dark blue header with the Fox News logo on the left. To the right of the logo are links for "U.S.", "World", "Opinion", "Politics", "Entertainment", "Business", "Lifestyle", "TV", "Fox Nation", "Listen", and "More". Below the header is a navigation bar with "Hot Topics", "Impeachment inquiry latest", "Matt Gaetz ousted", and "Lebron James". The main content area features a headline: "Turkey's Erdogan warns of flooding Europe with Syrian refugees if EU calls assault an 'invasion'". Above the headline is the text "SYRIA - Published 4 days ago".

Kaynak: Fox News, 10 Ekim 2019.

BÖLGEDE DEAŞ TEHDİDİ GERİ Mİ DÖNÜYOR?

9-11 Ekim tarihleri arasında Batı basınında DEAŞ temasını içeren 11 bin 78 haber yayınlanmıştır.⁹ Bu haberlerin bin 140 tanesi haber sitelerinin ana sayfalarında yer almıştır. DEAŞ temalı haberler, 16 bin 607 saat ana sayfalarda kalmış ve 82 milyon 947 bin 709 okunma sayısına ulaşmıştır. Batı medyası 9 Ekim'de DEAŞ temalı 3 bin 409, 10 Ekim'de 4 bin158 ve 11 Ekim'de 3

9. Tarama, haber metinlerinde "Turkey" ve "Syria" kelimeleri mutlaka geçmek üzere "ISIS", "ISISH", "DEASH", "DAESH", "DAISH" kelimelerinden herhangi biri geçmeli kodlamasıyla yapılmıştır.

bin 512 habere yer vermiştir. DEAŞ temalı haberler en çok cnn.com, foxnews.com ve theguardian.com haber siteleri üzerinden okunmuştur.

Türkiye, DEAŞ terör örgütüne karşı ciddi bir mücadele veren ve bu terör örgütünün saldırılarından en çok etkilenen ülkelerden biridir. Bu nedenle Suriye'deki operasyonların bir hedefi de bölgeden DEAŞ tehdidini silmektir. Buna rağmen Batı medyasında "bundan sonra Suriye'de neler olacak?" sorusu üzerinden terör örgütü DEAŞ'ın tekrardan canlanacağı, terör örgütü YPG'den boşalan yerlere DEAŞ terör örgütünün yerleşeceği yönünde algı oluşturacak korku senaryoları içeren haberler yayınlanmıştır.

GÖRSEL 4. THE GUARDIAN, BBC VE DAILY EXPRESS GAZETELERİNDEN HABER ÖRNEKLERİ

The image displays three news websites side-by-side, each reporting on the same event: the escape of 750 ISIS affiliates from a camp in Syria following a Turkish offensive. The top website is The Guardian, with the headline "At least 750 Isis affiliates escape Syria camp after Turkish shelling". The middle website is BBC News, with the headline "Turkey-Syria offensive: 'Hundreds' of IS relatives escape camp". The bottom website is Daily Express, with the headline "'ISIS will return' warns US official as hundreds escape camps after Turkey's offensive". Each website includes a photograph of the camp and a brief description of the event.

Kaynak: The Guardian, 13 Ekim 2019; BBC News, 13 Ekim 2019; Express, 14 Ekim 2019.

Türkiye'nin terör örgütünden temizlediği yerleşim yerlerinde bir yönetim boşluğu olacağı ve DEAŞ'ın bölgesel bir tehdit olarak tekrar bu şehirlerde canlanabileceği birçok habere konu edilmiştir. Benzer haberlerde Türkiye'nin kasıtlı olarak DEAŞ terör örgütü üyelerinin tutuklu bulunduğu

kamp alanlarını vurarak kaçmalarına neden olduğu yönünde asılsız iddialara da yer verilmiştir. Geçmişte de sınır güvenliğini sıkça tehdit eden DEAŞ terör örgütüne karşı Türkiye'nin mücadeleci tavrı oldukça nettir. Buna rağmen Batı basınına yansyan bu gibi haberler gerçeklerle örtüşmemektedir.

GÖRSEL 5. THE WASHINGTON POST HABER ÖRNEĞİ

The Washington Post
Democracy Dies in Darkness

The Americas

Invasion of northeast Syria carries gain and risk for Turkey

A view of the border between Turkey and Syria, in Akcakale, Saniurfa province, southeastern Turkey, Tuesday, Oct. 8, 2019. The Turkey - Syria border has become a hot spot as Turkish Vice President Fuat Oktay said Turkey was intent on combatting the threat of Syrian Kurdish fighters across its border in Syria. (Lefteris Pitarakis/AP)

By Suzan Fraser | AP

Kaynak: The Washington Post, 9 Ekim 2019.

GÖRSEL 6. CNN HABER ÖRNEĞİ

CNN World Africa Americas Asia Australia China Europe India Middle East United Kingdom

US detention of ISIS 'Beatles' shows the collapse in relations with Turkey

Analysis by [Nick Paton Walsh](#), CNN
Updated 1616 GMT (0016 HKT) October 10, 2019

News & buzz

- Giuliani's intrigue back to haunt Trump arrest of...
- Turkey claims its offensive into north

Paid Content by

Kaynak: CNN, 10 Ekim 2019.

ABD TÜRKİYE'YE YAPTIRIM UYGULAYACAK MI?

Harekatla ilgili Batı medyasında yer alan bir diğer tema da ABD'nin Türkiye'ye karşı yaptırım uygulayıp uygulamayacağıdır.¹⁰ Bu konuda 9 Ekim'de 887, 10 Ekim'de bin 646 ve 11 Ekim'de 3 bin 68 olmak üzere toplamda 5 bin 601 haber yayınlanmıştır. Türkiye'nin harekatta gösterdiği başarı arttıkça, ABD başkanı Trump harekatı durdurmak için yaptırım tehditlerini artırmış ve dolayısıyla yaptırım temalı haberlerin sayısında da bir yükseliş olmuştur. Yaptırım temalı 5 bin 601 haberin 401'i ana sayfalarda toplamda 5 bin 685 saat kalmıştır. Haberler en çok cnn.com, theguardian.com ve foxnews.com üzerinden toplamda 24 milyon 865 bin 290 okunma sayısına ulaşmıştır.

Bu tema kapsamında öne çıkartılan konu Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ve ABD Başkanı Trump'ın operasyona dair söylemleri ve "Türki-

ye-Amerika çatışması" olmuştur. Trump'ın Türkiye'nin Suriye operasyonundan duyduğu rahatsızlık, Amerikan medyasında geniş yer bulmuştur. Amerika'nın desteği olmadan Türkiye'nin Suriye'ye girmesi ve buradaki askeri başarısı bu haberlerin gölgesinde kalmıştır. Haber içeriklerinde siyasi ve ekonomik yaptırım gibi tehditler işlenmiştir. Türkiye ve Amerika, Barış Pınarı Harekatı'nın karşıt tarafları olarak sunulmuştur.

HAREKATA YÖNELİK KINAMA HABERLERİ

9-11 Ekim tarihleri arasında Batı basınında Barış Pınarı Harekatı'na yönelik Türkiye'yi "kınama" temalı 2 bin 97 haber çıkmıştır.¹¹ Bu haberlerin 190'ına ana sayfalarda toplam bin 966 saat yer verilmiştir. Harekatın ilk günü olan 9 Ekim'de 977 kınama teması içeren haber yayınlanmış, ikinci gün bu sayı 375 gerilemiş, üçüncü gün ise tekrardan 745'e yükselmiştir. Batı medyasındaki birçok haberde Türkiye, insan hakları karşıtı bir ülke olarak zikredilmiş ve bu doğrultudaki açıklamalara geniş yer verilmiştir. Batı medyasına yansıyan bu açıklamalar Türkiye'ye karşı kınama ve Türkiye ile silah ticaretini askıya almak gibi yaptırım kararlarına odaklanmıştır.

TÜRKİYE HRİSTİYANLARI MI HEDEF ALIYOR?

Barış Pınarı Harekatı'nın ikinci gününde Türkiye'nin Hristiyan sivilleri hedef aldığı yönünde haberlerde ciddi bir artış olmuştur. 9 Ekim'de 255, 10 Ekim'de 811 ve 11 Ekim'de 229 olmak üzere 9-11 Ekim tarihleri arasında Türkiye'nin Hristiyanları hedef alıp-almadığı yönündeki id-

GÖRSEL 7. THE NEW YORK TIMES GAZETESİNİN HABER ÖRNEĞİ

Trump Calls Turkey's Syrian Offensive a 'Bad Idea,' but Opposes 'Senseless Wars'

Senators Lindsey Graham and Chris Van Hollen said they would introduce legislation that would punish senior Turkish government officials and ban American military transactions with Turkey.

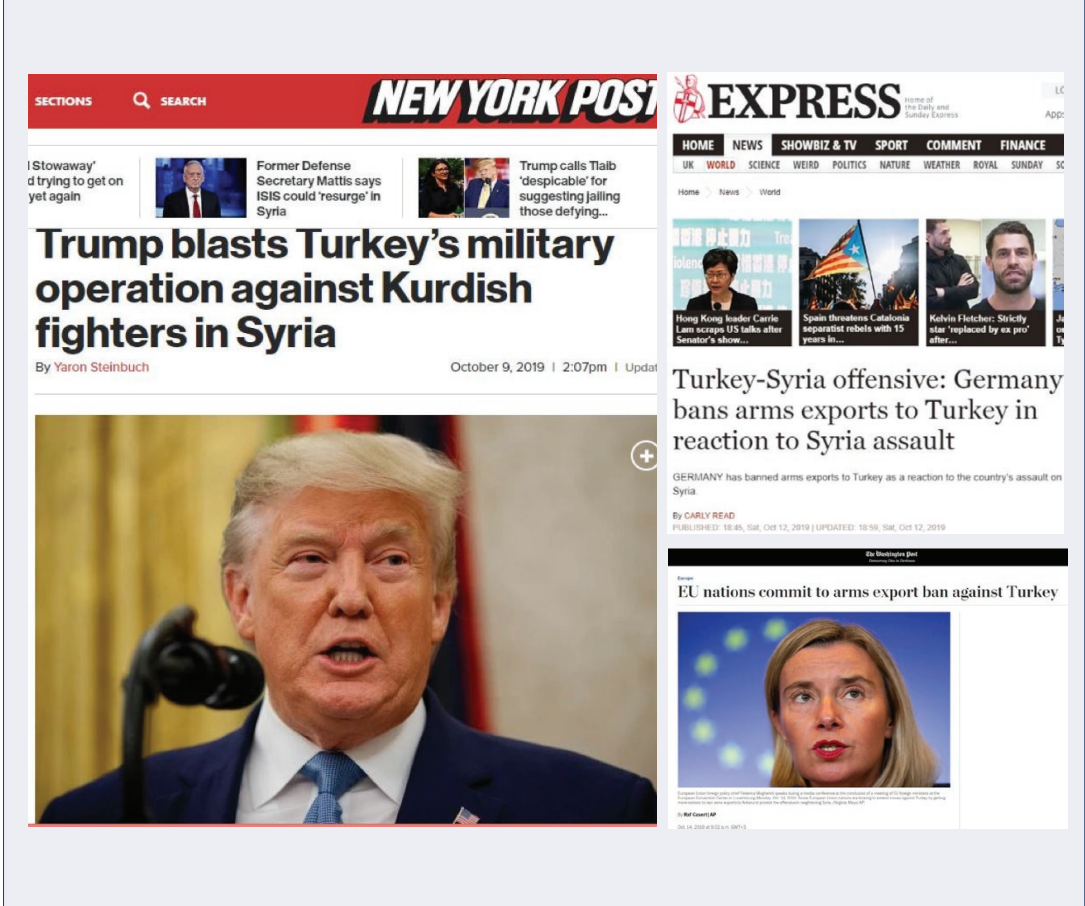

Kaynak: The New York Times, 9 Ekim 2019.

10. Tarama haber metinlerinde mutlaka "Turkey" ve "sanction" kelimeleri geçmek şartıyla "USA", "US", "The United States" ve "United State" kelimelerinden herhangi birinin geçtiği haberleri kapsayacak şekilde yapılmıştır.

11. Tarama, haber metinlerinde mutlaka "Syria" ve "Turkey" kelimeleri geçmek şartıyla, "blame", "bans", "arms export", "blast", "warn" kelimelerinden herhangi birinin geçtiği haberleri kapsayacak şekilde yapılmıştır.

GÖRSEL 8. NEW YORK POST, DAILY EXPRESS VE THE WASHINGTON POST GAZETELERİNDEN HABER ÖRNEKLERİ

Kaynak: New York Post, 9 Ekim 2019; Express, 12 Ekim 2019; The Washington Post, 14 Ekim 2019.

diaları içeren toplam bin 295 haber yayınlanmıştır.¹² Bu haberlerin 70'i ana sayfalara taşınmış ve 909 saat ana sayfalarda kalmıştır. 2 milyon 578 bin 241 okunma sayısına ulaşan haberler en çok cnn.com üzerinden okunmuştur. CNN'i, theguardian.com ve msn.com takip etmiştir.

Bariş Pınarı Harekatı kısa bir süre içerisinde hem Türkiye'den hem Suriye'den Türk, Kürt, Müslüman, Hristiyan birçok farklı kesim tarafından büyük destek görmüştür. Ancak Batı medyasında harekate dair yer alan haber başlıkları arasında "Türkiye Suriye'deki Hristiyanları he-

12. Tarama, haber metinlerinde mutlaka "Christian", "Kurds", "Turkey", "Syria" kelimeleri geçecek şekilde yapılmıştır.

def alıyor" temasına yer verildiği görülmektedir. PKK/YPG'nin Tel Abyad'da bir kiliseyi karargah olarak kullandığı ve oradan saldırarak kiliseye karşı atış yapmasına yönelik provokasyonda bulunduğu görülmektedir. Örgüt, bu eylemi kendisi gerçekleştirmiş olmasına rağmen Türk ordusunu sorumlu göstermiştir. Terör örgütünün bu tür provokatif eylemleri Batı medyasında karşılık bulmuş ve Türkiye'nin Suriye'de Hristiyanları hedef aldığı dair haberler yayınlanmıştır.

Haber adetleri ve içerikleriyle değerlendirilmesi yapılan Bariş Pınarı Harekatı hakkında Batı basınında öne çıkan beş temanın nicel performansları Şekil 2 ve 3'te özetlenmiştir.

GÖRSEL 9. VOICE OF AMERICA GAZETESİ HABER ÖRNEĞİ

Press Freedom Silicon Valley & Technology VOA StudentU

VOA

Q Search Eng Live TV Live

Middle East

Syrian Christians Fear Persecution During Turkey Offensive

By Sirwan Kajjo
October 13, 2019 05:14 PM

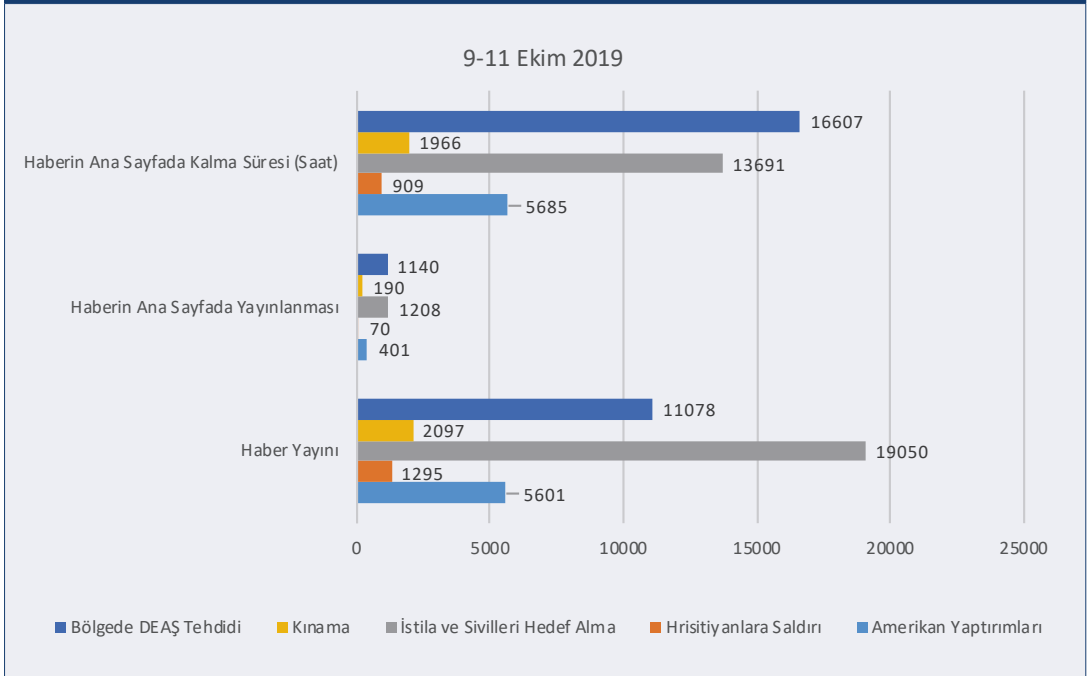
SPECIAL PROJECT

Middle East

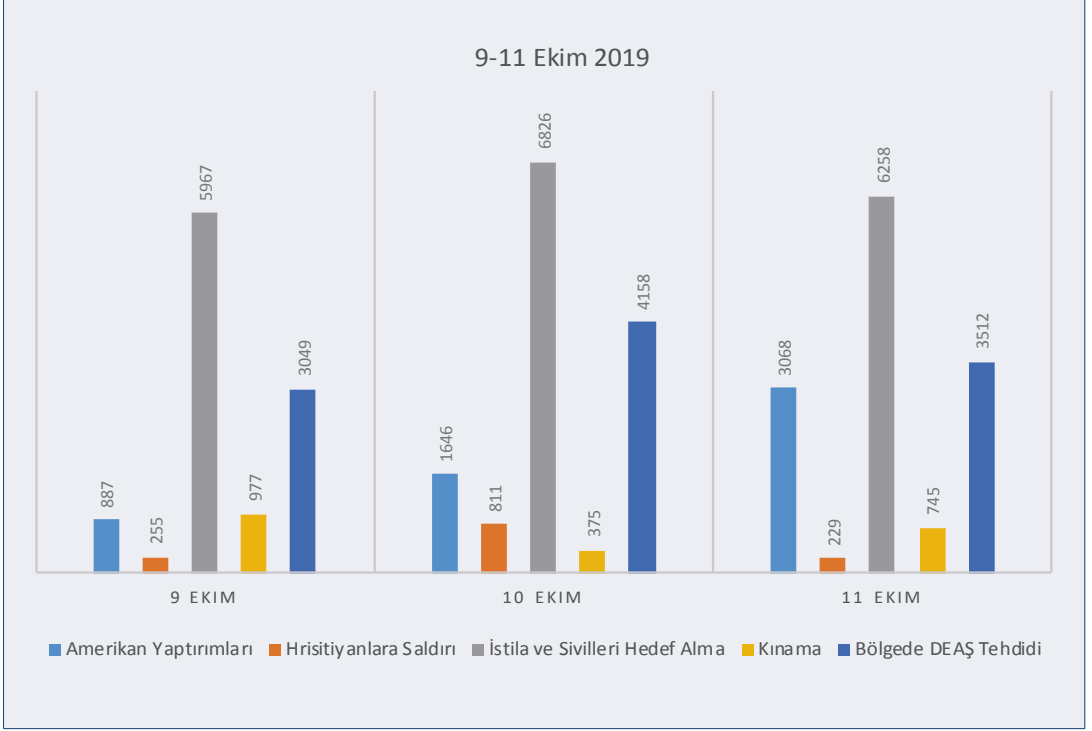
Shoura - An Experiment in Reconciliation in Post-Islamic State Iraq

Kaynak: Voice of America, 13 Ekim 2019.

ŞEKİL 2. İLGİLİ TEMALARIN BATI MEDYASINDAKİ NİCEL HABER PERFORMANSI

ŞEKİL 3. İLGİLİ TEMALARIN ÜÇ GÜNLÜK HABER ADEDİ DEĞİŞİMİ

SONUÇ

- Harekatın başladığı 9 Ekim'den 11 Ekim'e kadar geçen süre zarfı içinde 55 bin 849 haber yayınlanmıştır. Yayınlanan haber adedi Batı medyasının harekatı ilgiyle takip ettiğini göstermektedir.
- Harekatla ilgili 4 bin 87 haber, sitelerin ana sayfalarında toplamda 51 bin 288 saat yer tutmuştur. Dolayısıyla Barış Pınarı Harekatı'nın Batı kamuoyunun ana gündemlerinden biri haline geldiği söylenebilir.
- Toplam haber adedinde ilk iki gün¹³ düzenli bir yükseliş, üçüncü gün nispi bir düşüş¹⁴ gözlemlenmiştir. Harekat, başladığı ilk anda Batı basınında ciddi bir etki yaratmıştır.

13. 16 bin 870'den 20 bin 745'e

14. 20 bin 745'ten 18 bin 235'e

- Harekatla ilgili haberler en çok CNN, Fox News, The Guardian, The Washington Post ve MSN üzerinden okunmuştur. Harekat Batı basınında ağırlıklı olarak Amerikan basını üzerinden duyurulmuş ve takip edilmiştir.
- İlk üç gün içerisinde "Barış Pınarı" ifadesinin kullanıldığı en çok haber, harekatın başladığı ilk gün girilmiştir.¹⁵ Harekat başarılı bir şekilde devam ettikçe söz konusu kullanımın yer aldığı haberlerde ciddi bir düşüş yaşanmıştır.¹⁶ Fakat Amerikan yaptırımları temalı haberlerde ise düzenli bir yükseliş görülmektedir. Bu durum Batı medyasının harekate ilişkin oluşturmaya çalıştığı negatif algının doğrudan bir sonucu olarak okunabilir.

15. 9 Ekim'de 2 bin 634

16. 11 Ekim'de 884 haber

- Batı basını Türkiye'nin Barış Pınarı Harekati (*Operation Peace Spring*) adlandırmasını haberlerinde kullanmamıştır. "Operation Peace Spring" kullanımına yalnızca Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın alıntıları aktarılırken yer verilmiştir. Bu durum Batı basınının hareket haberlerini tahkim edilmiş siyasi bir zeminden verdiğini göstermektedir. Siyasi kaygıların mesleki kaygıların önüne geçmesi hareketin resmi adını zikretmekten imtina eden bir gazetecilik pratiğini doğurmuştur.
- Batı basınında "Barış Pınarı Harekati" çerçevesinde Amerika ve Türkiye arasında operasyonun büyük bir kriz çıkardığı, Türkiye'nin sivilleri vurduğu, Suriyeli vatandaşları yerlerinden ettiği, Suriye'de yaşayan Hristiyanlara saldırdığı, Türkiye'nin DEAŞ'luların tutuklu bulunduğu kamp alanlarını vurarak DEAŞ'luların kaçmalarına sebep olduğu ve bölgeyi tekrar DEAŞ tehdidi ile karşı karşıya bıraktığı temaları sıkça işlenmiştir. Bu temalarda binlerce haber çıktığı halde bu haberlerin hiçbirisinin bağımsız ve tarafsız kaynaklar tarafından teyit edilen dayanakları yoktur. Birçok haber net bilgi, rakam ve görüntü vermekten uzak asılsız iddialar içermektedir. Tek dayanak noktası terör örgütü PKK sözcülerinin açıklamaları, PKK'ya yakın kurum, kuruluş ve kişilerin beyanlarıdır.
- Batı medyasında Türkiye'nin sivilleri vurduğuna yönelik iddialara genişçe yer verilirken PKK/YPG'li teröristlerin saldırıları sonucu Türkiye'de hayatını kaybeden siviller görmezden gelinmiştir. Benzer şekilde hareket kapsamında şehit olan Türk askerleri de Batı basınında görmezden gelinmiştir. Dolayısıyla Batı basının dengeli ve tarafsız haber içeriklerine yer verdiğini söylemek oldukça güçtür.
- Batı basınındaki haberler tek taraflı ve somut delillerden uzaktır. Birçok haber varsayımlar üzerinden ilerlemektedir. Özellikle DEAŞ'ın bölgede tekrar hortlayacağı yönündeki senaryolar tamamen varsayımları üzerine, negatif ve objektiflikten uzak bir haber dili ile hazırlanmıştır.
- Batı basını 15 Temmuz Darbe Girişimi, Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı hareketlerinde olduğu gibi Barış Pınarı Harekati konusunda da kronikleşmiş Türkiye karşıtlığı üzerinden haber üretmektedir.
- Türkiye'ye karşı bu taraflı yaklaşımın neticesi olarak PKK terör örgütünün Suriye kanadı olan PYD-YPG, seküler savaşı Kürt birliği olarak kabul edilmekte, bu durum haber diline yansımakta ve Türkiye seküler Kürtleri hedef alan bir ülke olarak konumlandırılmaktadır.

BATI BASININDA BARIŞ PINARI HAREKATI

METİN EROL

SETA | ANALİZ

Türkiye, 9 Ekim 2019 tarihinde ulusal güvenliğini tehdit eden terör unsurlarını sınırından temizlemek, Suriye'nin kuzeyinde yaşayan bölge halkının güvenliğini sağlamak, terör örgütü PKK/YPG'nin illegal faaliyetlerini önlemek ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü koruyarak ülkenin bölünmesini engellemek için Barış Pınarı Harekati'ni başlatmıştır. Bu analizin amacı; Barış Pınarı Harekati'nin Batı basınında nasıl ele alındığını ortaya koymaktır.

Analizde; Barış Pınarı Harekati'nin Batı basınında uyandırdığı yankı 'nicel' bir metotla ölçülmeye çalışılmıştır. Bu noktada, harekatla ilgili ilk üç gün Batı basınında çıkan haberlerinin sayısal verileri mukayeseli olarak incelenmiştir. Ayrıca harekata ilişkin Batı basınının nasıl bir kamuoyu algısı oluşturmaya çalıştığı üzerine odaklanılmıştır. Oluşturulmaya çalışılan kamuoyu algısının hangi temalar üzerinden şekillendiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Söz konusu temalar, somut haber örnekleri üzerinden değerlendirilmiştir. Örnek haberlerin içerik analizlerinden hareketle; Batı basınında harekata yönelik iddiaların gerçekliği, haberlerin tek taraflı kurgulanıp kurgulanmadığı ve haber dilinin objektif olup olmadığı sorularına cevap aranmıştır.

www.setav.org

ANKARA • İSTANBUL • WASHINGTON D.C. • KAHİRE • BERLİN